

یک اتفاق ناخوشایند از دریچه امنیت اخلاقی

### گذار به سوی غلبه کار فرهنگی

حادثه تلخ درگذشت خانم مهسا امینی، گزنده و غمبار بود و کام همه ما را تلخ کرد؛ چنان که روح حاکم بر بسیاری از واکنش‌ها، حاکی از تأثر نسبت به از دست رفتن جان شریف ایشان بود. در این درد و اندوه، خود را با خانواده ایشان شریک می‌شماریم و از خدای متعال برای او، تمنای مغفرت و طلب رحمت داریم. اما آنچه که رخ داد، فقط یک «اتفاق» بود که در پهنه گسترده کارنامه پلیس امنیت اخلاقی، نظیر و شبیهی ندارد. از این رو، نباید از یک حادثه ناخوشانه و غیرارادی، «نتایج ساختاری» گرفت و هیجان زده و ناموجه، «روندها» را ناصواب معرفی کرد. آری، ضعف‌ها و کاستی‌ها در این زمینه، قابل انکار نیستند و نباید از آنها غفلت کرد. اما سخن در این است که نباید «مبالغه» کرد و دلالت‌هایی را بیش از کشش درونی این حادثه به آن نسبت داد. باید زمام و عنان عواطف خویش را به دست گرفت و عالمانه و عاقلانه به دوری نشست و در ورطه «بی‌انصافی» و «زیاده‌روی» نغلتید. تلخی یک واقعه، مجوزی برای عبور از «اخلاق» و «انصاف» نیست.

سیر حرکت و تحول عملکرد نیروی انتظامی در زمینه حجاب و عفاف، از پیشرفت تدریجی آن حکایت می‌کند؛ چنان که نیروی انتظامی به این نتیجه دست یافته است که باید فرد کم‌حجاب را در گام نخست، در متن «تذکر اخلاقی» و «هشدار تنبیه‌زا» قرار بدهد و از طریق «تبیین» و «توضیح»، ذهن او را با منطق حجاب آشنا سازد تا به تدریج، خود او در مسیر درونی‌سازی حجاب و باورمندی به آن قرار بگیرد. این به معنی گذار تکاملی از تکیه محض بر «سازکارهای سخت و حقوقی» به سوی «سازکارهای نرم و فرهنگی» است؛ آن هم در روند فعالیت‌های درونی نیروی انتظامی، درحالی که بر اساس نگاه رایج و ابتدایی، نباید وارد این حوزه شود. نیروی انتظامی می‌توانست این حلقه از فرایند اصلاح اجتماعی را به نهاد‌های دیگر واگذار کند و خود بر روندهای متناسب با هویت عرفی‌اش عمل نماید، اما بر «گستره کارکردها» ی خویش افزود و خیرخواهانه و دلسوزانه، چنین مواجهه‌ای را بر عهده گرفت. این چرخش، بسیار راهگشا و خوشایند است و نشان می‌دهد نیروی انتظامی، به‌واقع در پی اصلاح اجتماعی به‌صورت «عمیق و ماندگار» است و نمی‌خواهد «دافعه حاکمیتی» بیافریند.

در رویکرد دولت اسلامی، امنیت اجتماعی به «بدن» افراد جامعه و «دانشته‌های صادی و مالی» آنها منحصر نیست، بلکه افرون بر این، «امنیت اخلاقی» نیز سخن گفت. امنیت اخلاقی به این معنی است که باید فضای جامعه به‌مثابه عرصه عمومی، به بستر «تجواهر معاصی» و «آشکارسازی منکرها» تبدیل نشود و چنان نباشد که فرد در آن، احساس «نامنی معنایی» و «مخاطره هویتی» کند. جامعه اسلامی، جامعه‌ای است که در آن خیر و صلاح، «غالب» و «عیان» است و شر و فساد، «در حاشیه» و «پنهانی». هر جامعه انسانی، چه جامعه اسلامی و چه جامعه غیراسلامی، خواه‌خواه گرفتار جدی از آسیب‌ها و آفت‌های معنوی است و این از اراده و اختیار آزاد انسان ناشی می‌شود. با این حال، در جامعه اسلامی وضع به گونه‌ای است که بی‌پروایی در ارتکاب فسق و فجور، وجود ندارد و اهل تباهی و عصیان، جرأت نمی‌کنند که جامعه را به جولانگاه رفتارهای خلاف اخلاق و ارزش‌های عالی انسانی تبدیل کنند. بدین جهت است که عرصه عمومی به فضایی مساعد برای شکوفایی معنوی و روحی تبدیل می‌شود و چنین نیست که رها شدن فرد در متن جامعه، او را بیشتر به فساد سوق بدهد تا به صلاح. پس امن بودن جامعه عبارت است از غالب‌بودن جهت‌گیری اخلاقی و ارزشی در آن و هراس اخلاق‌ستیزان از ارتکاب معصیت و منکر در آن.

همچنین امنیت اجتماعی، معطوف به «جامعه» است، یعنی دولت اسلامی وظیفه دارد در «عرصه عمومی»، مداخله کند و آن را از آلودگی‌های ضد معنوی و جریان‌های مادی و هوس‌بازانه پاک کند. پس سخن درباره «عرصه عمومی» است و نه «عرصه خصوصی». در عرصه خصوصی، نه‌فقط دولت اسلامی، بلکه هیچ فردی حق مداخله ندارد، بلکه در آنجا تنها پای «وجدان معنوی و اخلاقی خود فرد» در میان است و این عنصر ایمانی و باطنی است که قدرت بازدارندگی دارد. در واقع، همه آنچه که باید صورت بگیرد به «قانون» و «دولت» و «الزام» و «ناظر بیرونی» و واگذار نشده، دین، شأن «آمرانه» و «تحمیلی» نیافته است، بلکه سرچشمه آغازین اصلی دینت، همچنان «اعتقاد» و «باور» خود شخص است و تنها در عرصه عمومی و فقط نسبت به کسانی که دچار «ضعف تقوا» و «استی اخلاقی» هستند، دولت از طریق قانون به میان می‌آید و مجال نمی‌دهد کسانی در جامعه به فسق و فجور بپردازند و فضای عمومی و مشترک را آلوده نمایند. اگر این تفاوت‌ها و تمایزها در نظر گرفته شوند، چه‌بسا بسیاری از مخالفت‌ها و لجاجت‌ها فروکش کنند.

دولتمردان در هر روزهای اخیر یک خبر کام ایرانیان را تلخ کرد و البته حواشی زیادی را خود به همراه داشت. مهسا امینی دختر ۲۲ساله‌ای بود که سه شنبه هفته گذشته از سوی نیروهای گشت ارشاد بازداشت و به دنبال آن اعلام شد او همان روز دستگیری در بازداشتگاه وزرای تهران سکنه کرده است. این خبر به سرعت در رسانه‌های ضدانقلاب با عنوان ضرب و شتم دختر سندیجی توسط پلیس بخش شد تا هم بتوانند احساسات قومیتی را تحت‌الشعاع قرار دهد و هم دستاویزی برای حمله به حاکمیت شود.

این اتفاق منجر به آن شد تا مخالفان دولت نیز دست به کار شوند و در تحلیلی عجیب آن را نتیجه عملکرد دولت سیزدهم معرفی کنند. آنها بدون اشاره به واقعیت ماجرای اتفاق افتاده و همچنین سابقه فعالیت پلیس امنیت اخلاقی در دولت‌های گذشته سعی داشتند تا فعالیت گشت ارشاد را محصول دولت جدید نشان دهند. بر همین اساس اصلاح‌طلبان با حمله به دولت سعی کردند تا عقده‌گشایی‌های سیاسی خود را به صحنه آورده و از احساسات خنده‌دار شده مردم علیه دولت و رئیس‌جمهور سوءاستفاده کنند. اما واقعیت چیز دیگری را نشان می‌دهد.

پلیس تهران روز پنجشنبه سکنه قلبی مهسا امینی پس از دستگیری توسط یکی از گشت‌های پلیس را تأیید کرده و توضیح داد: «خانمی برای توجیه و آموزش به یکی از بخش‌های پلیس تهران بزرگ هدایت شده بود که ناگهان در جمع سایر افراد هدایت شده به‌طور ناگهانی دچار عارضه قلبی شد.» این خبر بعداً با مستندات دیگر تکمیل شد.

**ورود رئیس‌جمهور به ماجرا**  
دولتمردان با وجود آنکه در اجلاسیه مهم و بین‌المللی شانگهای بودند از اولین مسئولانی هستند که برای مشخص شدن ماجرا وارد عمل شدند. رئیس‌جمهور که چند روزی بود برای شرکت در اجلاس سران شانگهای در ازبکستان به سر می‌برد به محض اطلاع به وزیر کشور برای بررسی حادثه تلخ پیش آمده برای مهسا امینی دستور پیگیری و بررسی صادر کرد. این اتفاق به خودی خود نشان از اهمیت مسأله برای

مراسم راهپیمایی جاماندگان اربعین حسینی ظهر دیروز با حضور عزاداران حضرت اباعبدالله الحسین (ع) از میدان امام حسین (ع) تهران به سمت حرم عبدالعظیم حسنی (ع) برگزار شد. آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی رئیس‌جمهور، محمد مخبر معاون اول رئیس‌جمهور و غلامحسین محسنی‌آزادی رئیس قوه قضائیه از جمله مقامات شرکت کننده در این مراسم در کنار خیل راهپیمایی‌کنندگان پایتخت بودند. آیت‌الله رئیسی در پیاده‌روی جاماندگان اربعین حسینی در جمع خبرنگاران، اربعین را یک معجزه الهی دانست و گفت: اربعین جلوه‌های انسجام مسلمانان را نشان می‌دهد. رئیس‌جمهور ادامه داد: اربعین همچنین جلوه‌ای از مقاومت اسلامی است و نشان می‌دهد که عاشورا همچنان زنده است و زنده خواهد ماند. گفتنی است نماز ظهر اربعین حسینی به امامت آیت‌الله رئیسی در موبک نارالله بنیاد شهید و امور ایثارگران تهران برگزار شد. راهپیمایی جاماندگان اربعین حسینی (ع) چند سالی است که با حضور پرشور مردم تهران از میدان امام حسین (ع) تا حرم حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) به نیابت از پیاده‌روی اربعین از نجف تا کربلا برگزار می‌شود و امسال نیز همچون سال‌های گذشته این مراسم معنوی از ساعات اولیه صبح با حضور پرشور مردم برگزار شد.

## راهپیمایی اربعین بشارت پیشرفت اسلام خواهی است

رهبر انقلاب اسلامی در مراسم عزاداری دانشجویان به مناسبت اربعین حسینی علیه‌السلام:



ایستادگی، خسته نشدن و خود را در بن‌بست ندیدن دانستند و خطاب به جوانان عزیز هیأتی و قرآنی گفتند: هم خودتان راه حق را بروید هم تلاش کنید با منور کردن محیط‌های گوناگون از جمله دانشگاه به رنگ خدا، دیگران نیز به این راه هدایت شوند. همچنین در این مراسم، حجت‌الاسلام عالی در سخنانی، لازمه ظهور متجی عالم بشریت را ایجاد آمادگی و استعداد عمومی در امت اسلامی دانست و گفت: زیارت اربعین که امروز به نماد همگرایی مؤمنان و اجتماع عظیم حق‌طلبان تبدیل شده است، بستری بی‌نظیر برای تربیت جمعی جامعه اسلامی و تحکیم پیوندهای مؤمنین و ایجاد آمادگی برای ظهور است. در این مراسم، آقای محمد کاویان زیارت اربعین را قرائت کرد و آقای میثم مطیعی نیز به قتل‌خواری و مرثیه‌سرایی پرداخت.

حرکت با هیچ سیاست و تدبیر بشری قابل تحقق نیست و این دست خدا است که با این جلوه عظیم بشارت می‌دهد راه پیش روی ما روشن و پیمودنی است. ایشان، جوانان را به قدر دانستن دوران جوانی و اهتمام ویژه به هیأت‌های حسینی توصیه کردند و گفتند: هیأت‌ها هم باید یاد اهل‌بیت را زنده نگه دارند هم مرکز و پایگاه تبیین حقایق باشند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به تلاش‌های بی‌وقفه بدخواهان و رهزنان حقایق بر ضد حوادث مهمی همچون راهپیمایی شورانگیز اربعین، همگان را به وظیفه‌شناسی و خاطر نشان کردند: دو جمله حیاتی و جاودانی قرآن یعنی تواضع به حق و تواضع به صبر برای همیشه و بخصوص برای امروز ما یک دستورالعمل اساسی است.

ایشان، صبر را به معنای پایداری، حرکت با هیچ سیاست و تدبیر بشری قابل تحقق نیست و این دست خدا است که با این جلوه عظیم بشارت می‌دهد راه پیش روی ما روشن و پیمودنی است. ایشان، جوانان را به قدر دانستن دوران جوانی و اهتمام ویژه به هیأت‌های حسینی توصیه کردند و گفتند: هیأت‌ها هم باید یاد اهل‌بیت را زنده نگه دارند هم مرکز و پایگاه تبیین حقایق باشند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به تلاش‌های بی‌وقفه بدخواهان و رهزنان حقایق بر ضد حوادث مهمی همچون راهپیمایی شورانگیز اربعین، همگان را به وظیفه‌شناسی و خاطر نشان کردند: دو جمله حیاتی و جاودانی قرآن یعنی تواضع به حق و تواضع به صبر برای همیشه و بخصوص برای امروز ما یک دستورالعمل اساسی است.

## فرصت طلبان به دنبال عقده‌گشایی سیاسی



و همچنین تربیت دینی که از وظایف وزارتخانه‌های مربوطه است مسیر خود را طی می‌کند. از همین رو برخلاف بر ساخت رسانه‌ای صورت گرفته، مسأله پوشش در زمان‌های مختلف به عنوان یکی از مسائل اجتماعی و فرهنگی وجود داشته و زاینده‌ای جدید در دولت سیزدهم نیست. «تصویر شماره یک» نیز نشان می‌دهد حواشی مربوط به این مسأله در دولت سابق نیز وجود داشته است؛ حتی بررسی جزئی‌تری می‌تواند این مسأله را عیان کند که حاشیه‌های پیرامون دخالت دولت در این مسأله در دولت گذشته بشدت پررنگ بوده است.

و همچنین تربیت دینی که از وظایف وزارتخانه‌های مربوطه است مسیر خود را طی می‌کند. از همین رو برخلاف بر ساخت رسانه‌ای صورت گرفته، مسأله پوشش در زمان‌های مختلف به عنوان یکی از مسائل اجتماعی و فرهنگی وجود داشته و زاینده‌ای جدید در دولت سیزدهم نیست. «تصویر شماره یک» نیز نشان می‌دهد حواشی مربوط به این مسأله در دولت سابق نیز وجود داشته است؛ حتی بررسی جزئی‌تری می‌تواند این مسأله را عیان کند که حاشیه‌های پیرامون دخالت دولت در این مسأله در دولت گذشته بشدت پررنگ بوده است.

## چین و روسیه نسبت به مسائل ادعایی مشترک آژانس و آمریکا علیه ایران واکنش نشان دادند

کشور منتقل کنند. روسیه نیز پیش از آن و در جریان برگزاری نشست شورای حکام از موضع کشورهای غربی در این مورد انتقاد و نسبت به ایالات متحده به قطعنامه علیه ایران انتقاد کرده بود. میخائیل اولیانوف نماینده روسیه در مذاکرات وین همچنین در واکنش به ادعای «جوزپ بورل» مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا مبنی بر اینکه «مذاکرات وین بر سر احیای توافق هسته‌ای به بن‌بست رسیده» و «نظرات به جای نزدیک شدن در حال فاصله‌گرفتن آرا است»؛ در توتیتی واکنش نشان داد و نوشت: «البته او حق دارد بدبین باشد. اتحادیه اروپا کمک قابل توجهی به مذاکرات وین کرد. اگرچه، جا دارد پرسیم که آیا تمامی ما (از جمله اتحادیه اروپا)، هر کاری را که لازم بود برای نهایی کردن موفقیت‌آمیز این روند انجام داده‌ایم یا نه؟ پاسخش لزوماً مثبت نیست.»

**تأکید مجدد ایران بر همکاری سازنده با ژانزاس**  
منظر ایران همچنان که آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی در گفت‌وگو با شبکه قطری الجزیره اعلام کرد این امریکا است که باید برای رسیدن به توافق خارجی اتحادیه اروپا مبنی بر اینکه «مذاکرات وین بر سر احیای توافق هسته‌ای به بن‌بست رسیده» و «نظرات به جای نزدیک شدن در حال فاصله‌گرفتن آرا است»؛ در توتیتی واکنش نشان داد و نوشت: «البته او حق دارد بدبین باشد. اتحادیه اروپا کمک قابل توجهی به مذاکرات وین کرد. اگرچه، جا دارد پرسیم که آیا تمامی ما (از جمله اتحادیه اروپا)، هر کاری را که لازم بود برای نهایی کردن موفقیت‌آمیز این روند انجام داده‌ایم یا نه؟ پاسخش لزوماً مثبت نیست.»

**تأکید مجدد ایران بر همکاری سازنده با ژانزاس**  
منظر ایران همچنان که آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی در گفت‌وگو با شبکه قطری الجزیره اعلام کرد این امریکا است که باید برای رسیدن به توافق خارجی اتحادیه اروپا مبنی بر اینکه «مذاکرات وین بر سر احیای توافق هسته‌ای به بن‌بست رسیده» و «نظرات به جای نزدیک شدن در حال فاصله‌گرفتن آرا است»؛ در توتیتی واکنش نشان داد و نوشت: «البته او حق دارد بدبین باشد. اتحادیه اروپا کمک قابل توجهی به مذاکرات وین کرد. اگرچه، جا دارد پرسیم که آیا تمامی ما (از جمله اتحادیه اروپا)، هر کاری را که لازم بود برای نهایی کردن موفقیت‌آمیز این روند انجام داده‌ایم یا نه؟ پاسخش لزوماً مثبت نیست.»

## غرب مانع تراشی را کنار بگذارد

مسائل باقی‌مانده مربوط به دو دهه پیش نباید بزرگنمایی و به مانع عمده‌ای برای حصول توافق وین تبدیل شود» تصریح کرد: «ایالات متحده به عنوان مقصر اصلی اخلال در اجرای برجام باید تصمیم سیاسی بگیرد و به نگرانی‌های منطقی ایران پاسخ دهد تا تحقق هر چه زودتر توافق نهایی میسر شود.» وی در عین حال از «استاندارد دوگانه» غرب در موضوع محدودسازی تملک کلاهک‌های هسته‌ای انتقاد کرد و گفت: «کشورهای غربی از ایران انتظار دارند ذخایر سوخت هسته‌ای‌اش را برای احیای توافق هسته‌ای و رفع تحریم‌ها محدود کند؛ این در حالی است که امریکا و انگلیس برنامه دارند صدها کیلوگرم اورانیوم با خلوص بالا را به عنوان بخشی از توافق فروش زیردریایی هسته‌ای به استرالیا، به این

مسائل باقی‌مانده مربوط به دو دهه پیش نباید بزرگنمایی و به مانع عمده‌ای برای حصول توافق وین تبدیل شود» تصریح کرد: «ایالات متحده به عنوان مقصر اصلی اخلال در اجرای برجام باید تصمیم سیاسی بگیرد و به نگرانی‌های منطقی ایران پاسخ دهد تا تحقق هر چه زودتر توافق نهایی میسر شود.» وی در عین حال از «استاندارد دوگانه» غرب در موضوع محدودسازی تملک کلاهک‌های هسته‌ای انتقاد کرد و گفت: «کشورهای غربی از ایران انتظار دارند ذخایر سوخت هسته‌ای‌اش را برای احیای توافق هسته‌ای و رفع تحریم‌ها محدود کند؛ این در حالی است که امریکا و انگلیس برنامه دارند صدها کیلوگرم اورانیوم با خلوص بالا را به عنوان بخشی از توافق فروش زیردریایی هسته‌ای به استرالیا، به این

مسائل باقی‌مانده مربوط به دو دهه پیش نباید بزرگنمایی و به مانع عمده‌ای برای حصول توافق وین تبدیل شود» تصریح کرد: «ایالات متحده به عنوان مقصر اصلی اخلال در اجرای برجام باید تصمیم سیاسی بگیرد و به نگرانی‌های منطقی ایران پاسخ دهد تا تحقق هر چه زودتر توافق نهایی میسر شود.»